

Motion till riksdagen 2011/12:N303

av Lars Ohly m.fl. (V)

Landsbygden

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	4
4	Lokala krafter tillvaratas men statens ansvar är stort	4
5	Infrastrukturen är en nyckelfaktor	5
6	Offentlig och privat service på landsbygden	6
6.1	Servicekontor	6
6.2	Landsbygden behöver bra polisservice	6
6.3	Lanthandel och drivmedel	7
7	Företagande och boende på landsbygden	7
7.1	Landsbygden behöver småföretagen	7
7.2	Företagens kapitalförsörjning	8
8	Lokala banker – ett smörjmedel för landsbygden	8
9	Gröna näringar ger jobb	9
9.1	Satsa på turismen	9
10	Boende på landsbygden	10
11	Vård och läkemedel i hela landet	10
12	Skolpolitik	11
13	Kulturen – en livsnerv	11
14	Ta tillbaka en del av kraftbolagens vinster	12
15	Utökat nordiskt samarbete	12

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om försöks- och utvecklingsverksamhet, i enlighet med SOU 2009:92 om servicekontor, lokala, fasta och mobila servicepunkter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utse en utredning som bör få i uppdrag att komma med förslag till polisenheten i hela landet.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till åtgärder som säkerställer att även den småskaliga lanthandeln med dagligvaror ges rimliga marknadsmässiga villkor.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt återkomma med förslag som säkerställer kommersiell service för landsbygdsbefolkningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bygga upp nya näringar, att stärka befintliga småföretag i regioner med de största utvecklingsbehoven, bl.a. i samarbete med våra grannländer, och att anslå 25 miljoner kronor till Formas för landsbygdsutveckling.²
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en långsiktig strategi med förslag till åtgärder som syftar till en mer hållbar utveckling, som bl.a. gynnar lands- och skogsbygden.²
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram branschprogram för turistnäringen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör ta fram en samordnad bostadspolitisk strategi för landsbygdskommunerna.³
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör ta fram förslag för att garantera hela landets befolkning tillgång till vård och läkemedel.⁴
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till god kultur oavsett var man bor i landet.⁵
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om återbäring till de kraftproducerande kommunerna.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en gemensam nordisk infrastrukturpolitik och landsbygds- och regionalpolitisk utveckling.⁶

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 3 hänvisat till JuU.

² Yrkandena 6 och 7 hänvisade till MJU.

³ Yrkande 9 hänvisat till CU.

⁴ Yrkande 10 hänvisat till SoU.

⁵ Yrkande 11 hänvisat till KrU.

Fel! Okänt namn på

⁶ Yrkande 13 hänvisat till UU.

3 Inledning

De regionala skillnaderna ökar nu på ett alarmerande sätt. Vi måste skapa likvärdiga villkor för landets medborgare. Oavsett var vi bor ska vi ha samma grundläggande förutsättningar om vi ska hålla ihop och skapa tillväxtförutsättningar i hela Sverige. En god landsbygdsutveckling behövs för landsbygdens egen skull men även för att där finns en stor utvecklingspotential och stora möjligheter till ett gott liv för människor – förutsatt att den negativa utvecklingsspiralen kan brytas. Det är nödvändigt för hela samhället. Vänsterpartiet tänker gå i täten för att förbättra landsbygdens villkor.

Trots ambitiöst och stundtals stort ekonomiskt stöd till regionalpolitisk utveckling har man ännu inte lyckats skapa likvärdiga förutsättningar för att ge alla områden – såväl landsbygdsdistrikt som tätortsmiljöer – samma chanser inför framtiden. Den strategi som använts har i stort sett gått ut på att via kortsiktiga statliga bidrag försöka kompensera de klyftor som de s.k. marknadskrafterna skapat.

Resultatet har blivit att en majoritet av landets kommuner minskar i befolkning och tappar såväl offentlig som kommersiell service. Framtidens arbetsmarknad riskerar att få än större problem om inte ett övergripande ansvar tas för personalförsörjningen. Livsvillkoren försämras och det blir allt svårare att bo, bedriva verksamhet och arbeta på landsbygden.

Nedmonteringen av den statliga servicen har accelererat under 2000-talet i likhet med en allt sämre och närmast katastrofalt liten och framtidsfientlig ambition att uppnå en hög och väl fungerande kvalitet på de nationella transportsystemen, från it-system till väg och järnvägsnät. Denna utveckling måste brytas om vi inte för alltid skall cementera de idag stora och ökande regionala skillnaderna. Därför måste en omfördelning och utökning av infrastrukturanslagen genomföras.

Vänsterpartiet vill se en politik för att hela Sverige skall leva. Vi presenterar därför en ny strategi i denna motion byggd på utvecklad samverkan, ökat regionalt inflytande och ett tydligt ansvar för staten att se till att samhällsservicen fungerar – att de krafter som finns lokalt och regionalt tas tillvara.

I motionen lyfter vi fram de problem som vi hävdar att regeringen nu skyndsamt måste ta ett grepp om för att bryta den negativa utvecklingen på landsbygden.

4 Lokala krafter tillvaratas men statens ansvar är stort

Vänsterpartiet vill bidra till att ta tillvara den kreativitet och folkliga handlingskraft som finns i landet. Vi vill också demokratisera den regionala utvecklings- och landsbygdspolitiken. Det handlar om makt och fördelning av resurser, men också om att mobilisera utvecklingskraften överallt i landet. Landsbygdens människor är i mångt och mycket kreativa mångsysslare. Detta

Fel! Okänt namn på

vill vi ta vara på genom en politik som kan ge landsbygdens folk möjligheter att bevara och utveckla sina bygder.

Men staten måste ta sitt fulla ansvar för landsbygdens utveckling. Regionernas framtid beror i hög grad på vilka insatser staten beslutar om på flera olika politikområden. Ansvaret för landsbygds- och regionalpolitiken ligger idag på flera departement. Detta är olyckligt. Vi menar att en bättre samordning av alla politikområden som rör landsbygdens utveckling är helt nödvändigt. Det är nödvändigt för att se helheten i förslag till beslut och inte minst konsekvenser av de förslag till beslut som läggs fram av regeringen. Vänsterpartiet menar att regeringen bör få i uppdrag att samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet för bästa utfall och effektivitet. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

5 Infrastrukturen är en nyckelfaktor

Satsningen på den nationella infrastrukturen för kommunikationer har nu tydligt visat sig vara alltmer otillräcklig. Resultatet har blivit katastrofalt och rentav framtidsfientligt när det borde ha varit inriktat på att uppnå hög och väl fungerande kvalitet på de nationella systemen – från it-system till väg- och järnvägsnät.

Utvecklingen måste brytas för hela samhällets skull, men särskilt om vi inte för alltid skall cementera de idag ökande regionala skillnaderna. Därför måste infrastrukturanlagen omfördelas och utökas. Landsbygdens behov av järnväg och väg är en ödesfråga. Många banor är direkt hotade av nedläggning på grund av många års försummelse. Landsbygden har stort behov av bra kommunikationer för framtida utveckling. Att rusta upp järnvägen leder i första läget till fler jobb, dessutom är järnvägen miljömässigt överlägsen. Det behövs också en satsning för att utveckla kollektivtrafiken i landsbygd och öka stödet till bredbandsutbyggnaden.

Vi har i vårt egna förslag till Nationell plan föreslagit att det ska avsättas resurser för upprustning och drift av de lågtrafikerade banorna, vilket skulle innebära att ingen bana behöver läggas ned. Även om dessa banor inte alltid används idag är det ett stort resursslöseri att avskaffa redan befintlig infrastruktur. Istället borde vi se värdet av att försöka utnyttja en infrastruktur som vi redan har betalat för. Den största investeringen är redan genomförd i och med att banan finns där. Vi behöver ett ekologiskt hållbart transportsystem och här utgör järnvägen ett modernt, effektivt och miljövänligt sätt att förflytta både gods och människor på. Att i det läget göra sig av med järnvägskapacitet är helt fel väg att gå. Ökade användning av lågtrafikerade banor möjliggör en utökad godstrafik, men även en ökad persontrafik.

Våra medel räcker för att bevara och utveckla samtliga lågtrafikerade banor i landet. Vänsterpartiet gör en stor satsning på infrastrukturen i sin budgetmotion.

6 Offentlig och privat service på landsbygden

6.1 Servicekontor

Medborgare och företag har rätt att få del av offentlig service på ett likvärdigt sätt utifrån de lokala förutsättningarna, oavsett om man bor i tätort eller på landsbygden. Men nedmonteringen av den statliga servicen har på ett katastrofalt sätt accelererat under 2000-talet. På många håll i landet måste man resa miltals för att få hjälp av en tjänsteman med ett kanske livsavgörande problem. Vänsterpartiet menar att det på sikt behöver byggas upp kompletta servicekontor i varje kommun för att samordna statlig, kommunal och privat service. Där vill vi samla Arbetsförmedlingens, Försäkringskassans och delar av kommunernas service i en enda organisation på lokal nivå. Resurserna ska användas gemensamt. Här finns det dessutom en mycket stor besparingsmöjlighet. Kontoren kan kompletteras med servicepunkter i vissa orter utanför centralorten. Vi vill skapa en ny anda av samverkan mellan stat och kommun där servicekontorens aktörer, även t.ex. polis och skattekontor, kan samsas med kommunal verksamhet för att ge enhetlig och samlad service till medborgarna.

Regeringen bör ge tydliga direktiv till de statliga myndigheterna att samarbeta över myndighetsgränserna och med kommunerna för att ge medborgarna den service de har rätt till. Vidare bör regeringen ändra de statliga affärsdrivande verkens ägardirektiv på så sätt att de, trots minskad total avkastning till staten, kan vara verksamma inom den kommersiella service som drivs på landsbygden. På så sätt kan den kommersiella och offentliga servicen i samverkan stärka den långsiktiga ekonomiska bärkraften inom området service på landsbygden. Vi anslår 20 miljoner kronor per år i UO 25 till kommunerna under fem år till försöks- och utvecklingsverksamhet i enlighet med Högdahls utredning om servicekontor, lokala, fasta och mobila servicepunkter (SOU 2009:92 Se medborgaren – för en bättre offentlig service). Finansieringen till myndigheterna ska ske genom att en liten andel av deras berörda förvaltningsanslag öronmärks för utvecklingen av gemensamma servicekontor.

Regeringen bör i ett särskilt beslut ge statliga myndigheter i uppdrag att medverka i utvecklingsarbetet på de orter som har utsetts att medverka i försöks- och utvecklingsverksamhet.

Resultatet av försöks- och utvecklingsverksamheten skall sedan ligga till grund för en framtida arbetsinriktning för att garantera likvärdig service för alla medborgare. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

6.2 Landsbygden behöver bra polisservice

Vänsterpartiet har i många år drivit frågan om polisnärvaro i hela landet. Nu måste det tas till krafttag för att frågan ska få en lösning. S.k. servicebussar som kan hantera tillståndsansökningar, stöldanmälningar, pass, rådgivning och annat kan vara ett alternativ för att öka allmänhetens tillgång till polisen.

Fel! Okänt namn på

En annan lösning är att polisen ger denna service på servicekontor enligt Högdahlsutredningens förslag. Utvecklad serviceverksamhet och en ny polisutbildning ökar möjligheten för att landsbygden kan få yngre polisaspiranter att söka sig till tjänster ute i landet. Vi vill också underlätta för gränsöverskridande samverkan av polisen i de nordiska länderna. Vi har stora obemannade områden i våra gränstrakter.

Vänsterpartiet anser att regeringen bör tillsätta en utredning som får i uppdrag att komma med förslag till polisnärvaro i hela landet enligt ovan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6.3 Lanthandel och drivmedel

Vänsterpartiet vill också stärka den lokala kommersiella servicen i landsbygd. Lanthandeln har en nyckelfunktion för bygdernas attraktivitet och utveckling. Idag ger de stora grossisterna så dåliga villkor till lanthandlarna att dessa inte kan konkurrera på likvärdiga villkor. Grossisterna tar inget som helst ansvar för att medborgare skall få tillgång till rimlig service med dagligvaror även på mindre orter. Vänsterpartiet menar att regeringen bör ta initiativ till åtgärder som säkerställer att även den småskaliga handeln med dagligvaror ges rimliga marknadsmässiga villkor. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

De mackar som finns kvar på landsbygden står inför liknande problem som lanthandeln. De stora bensinbolagen inskränker sin service och ställer allt hårdare krav på volym. Norge har genom en flexibilitet och påhittighet lyckats hejda utvecklingen mot färre mackar i många landsbygdsdistrikt. Vi kan konstatera att marknadskrafterna inte har något som helst intresse eller ansvar för en stor del av landsbygdsbefolkningens behov av drivmedel. På landsbygden och i glesare landsbygd, där kollektivtrafiken är begränsad, behövs bilen för att människor ska kunna resa till arbete och fritidsaktiviteter och det måste finnas möjligheter att tanka drivmedel inom rimliga avstånd. För detta ändamål avsätter Vänsterpartiet i sin budgetmotion 50 miljoner kronor i form av ett mackstöd för att tillmötesgå landsbygdsbefolkningens behov av drivmedel.

Vänsterpartiet anser att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag som säkerställer kommersiell service för landsbygdsbefolkningen, enligt ovan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7 Företagande och boende på landsbygden

7.1 Landsbygden behöver småföretagen

Företagen och jobben är helt avgörande för landsbygdens framtid. Staten måste ta ett övergripande ansvar för en rad åtgärder som säkrar att företag kan starta, växa och leva vidare. På landsbygden kommer t.ex. generationsväxlingen att leda till stora problem om inget görs för att underlätta för företagare

Fel! Okänt namn på

att överföra sina verksamheter till unga entreprenörer. Almi har fått i uppdrag att informera och ge företag rådgivning angående generationsväxling. Riksdagen har fattat ett bra beslut i frågan, men Almi behöver en förstärkning för ändamålet några år framöver för att kunna fokusera särskilt på denna fråga. Detta är angeläget att få till stånd eftersom det handlar om framtida arbetstillfällena bland annat på landsbygden. Många företag står idag och några år framöver inför situationen att lämna över sina företag. Får de rådgivning och information i rätt tid kan vi rädda många småföretag och därmed arbetstillfällena. Medel för ändamålet återfinns i vår motion UO 24.

Vi anser att regionala högskolor tillsammans med i första hand regionernas småföretag ska bygga upp nya kompetenser, produkter och tjänster samt näringar. Det kan skapas en regional utvecklingsfunktion för att under en längre period bidra till att bygga upp nya näringar och stärka befintliga småföretag i regioner med de största utvecklingsbehoven, bl.a. i samarbete med våra grannländer. För att möjliggöra det vill vi att det ska finnas medel avsatta hos Formas, som återfinns i vår motion om UO 20. Dessa medel ska sedan kunna sökas av regionala högskolor i samverkan med det lokala och regionala näringslivet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi vill också ta bort sjuklönekostnaden för småföretagare. Detta tar vi upp i vår budgetmotion. Vänsterpartiet satsar också på industriella utvecklingscentrum (IUC) för att bl.a. utveckla industrin på landsbygden. Detta tas upp i vår motion om UO 24.

7.2 Företagens kapitalförsörjning

Kapitalförsörjningen är ofta ett stort problem för småföretagare, inte minst vid nystart av företag. Vänsterpartiet menar att möjligheten till statligt riskkapital bör skapas även för småföretag i landsbygd. Undersökningar visar att särskilt två problem finns när småföretag på landsbygden behöver skaffa kredit. Det ena är att fasta objekt, som fastigheter, har så låga värden att det är svårt att belåna dem för annan verksamhet. Det andra är att ju längre från kreditgivare småföretagaren är, desto svårare är det att skaffa kredit.

8 Lokala banker – ett smörjmedel för landsbygden

Vänsterpartiet stöttar utvecklingen av fler bankkontor, och särskilt de lokala Sparbankernas möjlighet att konkurrera. Landsbygden behöver banker med lokal närvaro, stor personkännedom och samhällsengagemang. Vi ser gärna att Sverige följer Norges exempel med lokala banker. Vi vill se egenkapitalbevis för Sparbanker så att de som bor i bygden kan bli delägare i banken samtidigt som banken får mer eget kapital och, som i Norge, har haft en stark positiv regional påverkan. Bankkonkurrensen behöver också breddas för att få

Fel! Okänt namn på

större möjlighet att välja alternativ till de stora affärsbankerna och därför vill vi se över möjligheten till statliga uppstartsstöd till lokala banker. Det som ovan nämns tas upp i vår motion om lokala sparbanker.

9 Gröna näringar ger jobb

De framtida jobben finns inom de gröna näringarna. Utveckling av de gröna näringarna ger förutsättningar för inflyttning och utveckling av landsbygden. För Vänsterpartiet är miljö- och klimatpolitiken samt turismen intimt förbundet med möjligheten till utveckling av svensk lands- och skogsbygd.

Ökad användning av bioenergi och förädling av skogsråvaran samt ekoturism och attraktiva boendemiljöer ger förutsättningar för inflyttning och utveckling av landsbygden. Vänsterpartiets energipolitik bygger på att kärnkraften ska avvecklas och ersättas av förnybar energi i stor skala. En politik som främjar ökad användning av bland annat bioenergi och förädling av skogsråvaran gynnar landsbygden i allmänhet och skogsbygderna i synnerhet.

Vänsterpartiet vill underlätta för människor att få tillgång till närproducerad, hälsosam och miljövänligt producerad mat. Vi ser en stor potential inom lokal livsmedelsförädling och småskaligt mathantverk. En miljöanpassad upphandling i offentlig sektor gynnar lokalproducerade och ekologiska livsmedel och skapar jobb lokalt.

En ny medvetenhet – utifrån klimat-, hälso- och miljöhänsyn – ställer nya krav på bl.a. kommunal upphandling. Vi välkomnar den utredning som nu är tillsatt för att se över lagen om offentlig upphandling (LOU) och vi förväntar oss att den kommer att erbjuda större möjligheter att upphandla ekologiskt hållbart och närproducerat med höga krav på djurskydd. Vi ser positivt på att utveckla livsmedelsproduktionen i Sverige i en hållbar riktning – vi vill se det hållbara matlandet. Detta tar vi upp i vår motion om UO23. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att snarast återkomma med en långsiktig strategi med förslag till åtgärder som syftar till en mer hållbar utveckling. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9.1 Satsa på turismen

Turismen har stor betydelse för hela landet. Branschen har under ett flertal år växt och fått alltmer betydelse som en av flera tillväxtmotorer. Sverige är ett land som på många sätt lockar besökare från när och fjärran. Landsbygden erbjuder särskilt goda förutsättningar för ekoturism. Detta är positivt och vi kan med glädje se att nya nischade satsningar inom ekoturism, som t.ex. att bo på lantgård, är framgångsrika och detta gynnar landsbygden. Kopplingen till lokalproducerad mat ser vi också i allt större utsträckning.

Vänsterpartiet vill satsa på besöksnäringen. Speciellt måste fjäll- och landsbygdsturismen uppvärderas och ses som en viktig näring ur ett regionalpolitiskt perspektiv och få en större del av de framtida infrastruktursatsning-

arna. Staten i samarbete med kommuner, föreningar och företag bör ta ett ökat ansvar för att locka besökare till hela Sverige. Vi föreslår därför att regeringen lägger fram förslag till branschprogram för turismnäringen för att uppnå samma status som andra branscher. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

10 Boende på landsbygden

Vänsterpartiet vill även öka bostadsbyggandet i landsbygden. En nyproduktion av hyresrätter kan skapas genom ett investeringsstöd, men vi vill också stödja renovering och energieffektivisering av bostäder. Detta tas upp i vår budgetmotion. Högre kreditgarantier än dagens skall kunna lämnas vid ny- eller ombyggnad av egna hem på landsbygden via BKN (Statens bostadskreditnämnd). I varje kommun eller i samarbetet kommuner emellan bör det finnas minst ett allmännyttigt bostadsbolag.

Vi vill också att alla kommuner ska vara skyldiga att i egen regi eller genom regional samverkan ordna en bostadsförmedling som är transparent, förmedlar de flesta såväl allmännyttiga som privata lägenheter och som förmedlar lägenheter enligt turordning samt med social och medicinsk förtur.

Kommunernas detaljplaner bör kunna villkora byggandet av hyresrätter för att säkerställa att det finns bostäder att tillgå i framtiden.

Staten bör ta upp diskussioner med SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) och Sabo (Sveriges allmännyttiga bostadsföretag) om hur risken för höga kostnader för outhyrda lägenheter kan minskas. Ett försäkringsstöd kan vara ett exempel.

Vänsterpartiet anser att en samordnad bostadspolitisk strategi skall tas fram för att bryta dödläget av bostadsbyggandet i landsbygdens många kommuner för att skapa en långsiktig hållbar framtidsinriktad bostadsproduktion. Det räcker inte med enbart enskilda insatser utan det behövs en helhetsinriktad politik som säkerställer ett efterfrågestyrt byggande, en jämn och kostnadskontrollerad produktion med bra kvalitet under längre perioder och en strategi som ger lokala byggföretag med flera konkurrensmöjligheter till de stora regionala och nationella byggbolagen. Vi anser att regeringen skyndsamt bör ta fram en samordnad bostadspolitisk strategi för landsbygdskommunerna. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

11 Vård och läkemedel i hela landet

Vänsterpartiets grundsyn är att tillgången till vård skall ske utifrån behov och inte vara beroende av plånbokens storlek. Därför vill vi hålla marknad och vinstintressen utanför. Samhället måste stå som garant för en likvärdig vård och omsorg. För att säkra tillgången på vård och omsorg också i befolknings-

Fel! Okänt namn på

svaga områden krävs att vi solidariskt via skattesystemet tillför nödvändiga resurser.

Kommunernas roll inom hälso- och sjukvården måste stärkas. Hela hem-sjukvården, även den i ordinarie boende, bör vara ett obligatorisk kommunalt ansvar. Det är viktigt att det även finns distriktsköterskemottagningar på landsbygden. Vänsterpartiet anslår i sin budgetmotion en betydande resursförstärkning till satsningar på bland annat äldreomsorgen.

Vänsterpartiet anser att tillgången till läkemedel skall säkras även på landsbygden. Vänsterpartiet var motståndare till att apoteksmonopolet privatiserades. Att marknadskrafterna skulle ta ansvar för att landsbygd och glesare landsbygd skall ha tillgång till medicin är att blunda för verkligheten och att inte ta sitt politiska ansvar. Vänsterpartiet anser att riksdagen skall ge regeringen i uppdrag att skyndsamt ta fram förslag för att garantera landsbygdsbefolkningen den service som nämns ovan. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

12 Skolpolitik

Vänsterpartiet står för det livslånga lärandet. Det betyder att vi slår vakt om rätten till skola och utbildning oavsett var man bor i landet.

I många landsbygdskommuner är utbildningsnivån låg och här är det viktigt att det finns en decentraliserad vuxenutbildning och ett studiehjälpssystem som ger möjlighet till vuxenstudier och kompetensutveckling. Vänsterpartiet ser utbildningssatsningar som ett av de viktigaste politikområdena för att bekämpa arbetslösheten, minska regionala klyftor och hålla ihop Sverige.

Vänsterpartiet är positivt till regionala högskolor och arbetar för ett resursfördelningssystem som säkrar deras utveckling. Vi vill särskilt värna om högskolornas distansutbildning, som är speciellt viktig för landsbygdens medborgare med långa avstånd till högskolorna.

Vänsterpartiet vill se en skolpolitik som bygger på samverkan i stället för dagens konkurrensmentalitet. Friskolesystemet är ett svartepetterspel som har sitt ursprung i storstadsområdena. Idag vet vi att den s.k. friskolereformen redan utarmat små landsbygdskommuners gymnasie-, grund- och förskolor. Vänsterpartiet anser att skolor inte skall drivas i vinstsyfte. Vi anser att alla elever skall ha rätt till en bra utbildning i hela landet. Vänsterpartiets motion som bifölls av riksdagen med uppdrag till regeringen att utvärdera de senaste årens stora skolreformer för att stärka möjligheterna till en likvärdig utbildning, ökad kvalitet och en sammanhållen skola bör skyndas på.

13 Kulturen – en livsnerv

Kulturen har en given roll även för landsbygden. En ort med rikt och varierat kulturliv genererar engagemang och trivsel för medborgare, men även för

besökare och turister som vill ta del av den. Vänsterpartiet värnar därför ett rikt kulturliv för landsbygdskommuners framtida utveckling. Teater och dans ska finnas i hela landet där den regionala spridningen är ett nationellt ansvar och staten måste garantera finansieringen. Digitalbio i hela landet bör främjas, så att även mindre orter kan ta del av den bredd i filmbudet som finns i de större städerna.

En annan viktig fråga för Vänsterpartiet är kultur- och musikskolorna som skall finnas över hela landet, hålla en god kvalitet och vara tillgänglig för alla, oavsett var man bor i landet. Vänsterpartiet anser att regeringen skall ta ett nationellt ansvar och återkomma inom mandatperioden med förslag som garanterar det som nämns ovan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

14 Ta tillbaka en del av kraftbolagens vinster

Vänsterpartiet vill se över möjligheterna att återföra pengar till de kommuner och bygder som har vattenkraft, vindkraft och gruvor inom sina kommungränser. Det bör ske genom ett lokalt utvecklingskapital. Vi föreslår bland annat att 1 öre per producerad kilowatt återförs till de kraftsproducerande kommunerna. Vi vill uppmuntra lokalt engagemang och lokalt ägande – som är en av drivkrafterna för att utveckla landsbygden. Vänsterpartiet föreslår att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag enligt ovan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

15 Utökat nordiskt samarbete

Vänsterpartiet ser en stor potential i att utveckla det nordiska samarbetet över landsgränserna. Vi vill utveckla en nordisk samverkan inom regionalpolitiken, framför allt med våra grannländer Norge och Finland. Vi har mycket gemensamt och skulle alla tjäna på att utveckla samarbetet inom ett flertal områden såsom infrastruktur, forskning, kapitalförsörjning för landsbygden, arbetsmarknad och service. Därför vill vi att Sverige tar de initiativ som behövs för att utveckla en regionalpolitisk samverkan mellan de nordiska länderna.

Konkret och omfattande samverkan mellan länderna är särskilt angeläget ifråga om infrastruktur, service och finansiella system. Vänsterpartiet föreslår att vi skapar en nordisk infrastrukturpolitik där man bygger gemensamt finansierade, ägda och drivna vägar, järnvägar och flygplatser.

Vänsterpartiet föreslår att de nordiska lokala sparbankerna och andelsbankerna ges möjligheter att stärka småföretagen och deras utveckling i regioner utanför de nordiska tätortsregionerna. Vi vill låta utreda en gemensam nordisk

Fel! Okänt namn på

kompetensbank för de lokala banker som finns i Norden – detta för att stärka landsbygdsutvecklingen, finansieringen av nya jobb och företag samt för att öka bankkonkurrensen. Vänsterpartiet kräver att regeringen skyndsamt tar initiativ för en kontinuerlig dialog med våra nordiska grannländer om utökad samverkan för framtida landsbygds- och regionalpolitisk utveckling enligt vad som anges ovan. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 3 oktober 2011

Lars Ohly (V)

Ulla Andersson (V)

Eva Olofsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Lena Olsson (V)